

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้เผชิญกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ หรือที่เรียกกันว่า “ต้มยำกุ้ง” ซึ่งเป็นวิกฤตการณ์ทางการเงินอันนำมาสู่ “การลอยค่าเงินบาท” เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 และประเทศไทยต้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เป็นจำนวนเงินถึง 16,700 ล้านดอลลาร์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในสภาพที่เรียกได้ว่าเกือบล้มละลาย¹

ภายหลังการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทยสามารถชนะการเลือกตั้งอย่างท่วมท้นและจัดตั้งรัฐบาลได้เป็นผลสำเร็จ รวมไปถึงการชำระหนี้กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้เป็นผลสำเร็จ ต่อมาในปี พ.ศ. 2548 พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคการเมืองแรกที่ได้รับการเลือกตั้งเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้ง โดยได้รับการเลือกตั้งถึง 376 ที่นั่ง จากจำนวนที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร 500 ที่นั่ง ทำให้เป็นพรรคการเมืองแรกที่สามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียว ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ทำให้รัฐบาลมีความเข้มแข็งและมีเสถียรภาพ ซึ่งการที่รัฐบาลมีความเข้มแข็งเกินไปนั้นก็อาจจะนำไปสู่สิ่งที่เรียกว่า “เผด็จการรัฐสภา” เครื่องมือที่รัฐบาลพรรคไทยรักไทยสามารถได้คะแนนเสียงได้อย่างท่วมท้น นั่นคือการใช้นโยบายประชานิยมผ่านโครงการต่าง ๆ ที่ได้หาเสียงไว้ ได้แก่ โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค โครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการพักชำระหนี้เกษตรกร โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โครงการบ้านเอื้ออาทร ฯลฯ

ต่อมาในวันที่ 19 กันยายน 2549 คณะทหารได้ทำการยึดอำนาจ โดยชื่อว่า “คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (คปค.)” ภายใต้นำของคณะทหารโดย พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ผู้บัญชาการทหารบก ร่วมด้วย พล.อ.อ.ชลิต พุกผาสุข ผู้บัญชาทหารอากาศ พล.ท.อนุพงษ์ เผ่าจินดา แม่ทัพภาคที่ 1 และ พล.ท.สะพรั่ง กัลยาณมิตร แม่ทัพภาคที่ 3 และมี พล.อ.วินัย ภัททิยะกุล เป็นเลขาธิการ โดยมีประกาศโดยคณะฯ ปฏิรูป ฉบับที่ 1 ความว่า

¹โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, การเมืองการปกครองไทย: หลายมิติ, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), น. 151.

“ด้วยเป็นที่ปรากฏความแน่ชัดว่าการบริหารราชการแผ่นดินโดยรัฐบาลรักษาการปัจจุบันได้ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง แบ่งฝ่าย สลายความรู้สึกสามัคคีของชนในชาติอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ในประวัติศาสตร์ชาติไทยต่างฝ่ายต่างมุ่งหวังเอาชนะด้วยวิธีการหลากหลายรูปแบบ และมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นโดยประชาชนส่วนใหญ่เคลือบแคลงสงสัยการบริหารราชการแผ่นดิน อันส่อไปในทางทุจริตประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง หน่วยงานองค์กรอิสระถูกรวบงำทางการเมือง ไม่สามารถสนองตอบเจตนารมณ์ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทำให้การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเกิดปัญหาและอุปสรรคหลายประการตลอดจนหมิ่นเหม่ต่อหมิ่นพระบรมเดชานุภาพแห่งองค์พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นที่เคารพเทิดทูนของปวงชนชาวไทยอยู่บ่อยครั้ง แม้หลายภาคส่วนสังคมจะได้พยายามประนีประนอมคลี่คลายสถานการณ์มาโดยต่อเนื่องแล้วแต่ก็ยังไม่สามารถที่จะทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งยุติลงได้ ดังนั้นคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขซึ่งประกอบด้วยผู้บัญชาการเหล่าทัพและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นต้องยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โดยคณะปฏิรูปการปกครองฯ ขอยืนยันว่าไม่มีเจตนาที่จะเข้ามาเป็นผู้บริหารราชการแผ่นดินเสียเอง แต่ได้คืนอำนาจการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขกลับคืนสู่ปวงชนชาวไทยโดยเร็วที่สุด ทั้งนี้เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขและความมั่นคงของชาติ รวมทั้งเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นที่เคารพยิ่งของปวงชนชาวไทยทุกคน”

จากการยึดอำนาจดังกล่าวมีผลทำให้รัฐบาลพรรคไทยรักไทยมีอันยุติลง ทำให้ประชาชนเกิดความสับสนว่าการรัฐประหารเป็นการกระทำที่ชอบธรรมหรือไม่ หากทำเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ หรือการทำรัฐประหารครั้งนี้ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยของระบอบการเมืองการปกครองไทยถอยหลังออกไปอีก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทัศนคติต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าจะมีทัศนคติแนวโน้มไปในทิศทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารครั้งนี้หรือไม่ รวมทั้งสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาด้านทัศนคติของนักศึกษาวิชารัฐศาสตร์ต่อการรัฐประหารต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549

วิธีการดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2550 จำนวน 300 คน เพื่อทำการวิเคราะห์ระดับของทัศนคติ และนำมาประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ขอบเขตการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยระดับของทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2550 จำนวน 300 คน ที่มีต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นสัดส่วนได้ดังต่อไปนี้

1. ชั้นปีที่ 1 จำนวน 88 คน
2. ชั้นปีที่ 2 จำนวน 72 คน
3. ชั้นปีที่ 3 จำนวน 77 คน
4. ชั้นปีที่ 4 จำนวน 63 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงระดับทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549
2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549
3. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นฐานข้อมูลทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อการปฏิวัติรัฐประหารในระบอบการเมืองการปกครองไทย